

LÆRINGS- MATERIALE

BORGEN - EN NY STOR MUSICAL

SJÆLLANDS TEATER

30. OKT. - 23. NOV. 2025 | SLAGELSE TEATER

BORGEN

EN NY STOR MUSICAL

BAG FORESTILLINGEN

Manuskript og sangtekster: Martin Lyngbo

Instruktion: Martin Lyngbo

Scenografi og lysdesign: Benjamin La Cour

Komponist og kapelmester: Anders Ortman

Koreograf: Rebekka Lund

Medvirkende: Maria Lucia Heiberg Rosenberg, Kasper Leisner, Kim Hammelsvang, Joachim Kubel, Nicolai Jandorf, Sara Gadborg, Tom Jensen, Silke Biranell, Kirstine Rützou Rosenkilde, Mathilde Korsholm, Markus Planck

Ensemble: Benedikte Gjerulff, Elizabeth Dybdal, Carina Hartmann Olsen, Juliette Schaufuss, Kenneth Ewi Kirkeby, Ronni Lindeschou Johansson, Oliver Stenbæk Christoffersen

Kapelmester/keys: Anders Ortman

Trommer: Adrian Ortman

Bas: Kristian Hybel

Guitar: Anders Westfall

Cello: Monica Tønning

Bratsch: Katrine Ebbensgaard

Violin: Kristýna Duchonova

Reeds: Niels Oldin

Basun: Albert Jensen

Læringsmateriale: Lotte Thulstrup

Med uddrag fra TV-seriens originale signaturmeli af Halfdan E.

Produceret af Sjællands Teater i samarbejde med DR

Baseret på DRs dramaserie Borgen af Adam Price

LÆRINGSMATERIALE – TIL BORGEN

Dansk, Dramatik og Samfundsfag

INDHOLD:

KÆRE ELEV OG LÆRER - kort intro af handling og karakterer

FÆLLES MATERIALE - kan bruges uafhængig af fag:

FØR TEATERTUREN

At være publikum
Interview med dramatiker og instruktør Martin Lyngbo
Musicalgenren
Remediering fra TV-serie til musical
Teaterforestillingens elementer: Rum - Figur – Forløb

3 MODULPLANER: INDGANG – FORESTILLING – UDGANG

Indgang til forestillingen: Forventninger
Under forestillingen: Observationsopgaver
Efter forestillingen: Oplevelse - Anmeldelse - Diskussionsforum

SAMFUNDSFAG

POLITIK OG DEMOKRATI

Refleksionsopgave: Politik og demokrati
Magtens centrum i Borgen
Kvinder i politik - Stereotyper
Offentlighed/ det private

NYHEDSFORMIDLING OG SPIN

Mediebillede og spindoktorer
Mediebillede i 2010 og 2025

DEN DEMOKRATISKE SAMTALE

DRAMATIK

FØR FORESTILLINGEN

Realisationsøvelse af to scener

UNDER FORESTILLINGEN

Observationsopgaver

EFTER FORESTILLING

Dramaturgisk forestillingsanalyse
Analyse på 4 niveauer
Scenografibearbejdning

DANSK

DRAMAET SOM FORTÆLLING

Tematiske analyse

KARAKTERANALYSER

Den varme stol
Undertekst

NYHEDSFORMIDLING OG SPIN

Mediebillede og spindoktorer
Mediebilledet i 2010 og 2025

SPROGLIG ANALYSE

Kvinder i politik

DEN DEMOKRATISKE SAMTALE

KÆRE ELEVER OG KÆRE LÆRERE

I skal snart i Sjællands Teater for at se musicalforestillingen Borgen, der er bygget på Adam Prices TV-serie, sæson 1 og 2 fra 2009. Vi har på Sjællands Teater samlet et inspirationsmateriale, der kan bruges før, under og efter forestillingen.

Nogle kan måske huske Borgen fra dengang, hvor Birgitte Nyborg i serien kæmper for at balancere de politiske idealer og familien med den nye politiske magt hun netop har vundet.

Men dem, der ikke har set TV-serien, får lige præsenteret de vigtigste personer, der medvirker i musicalens to akter.

BIRGITTE NYBORG CHRISTENSEN, *formand for De Moderate*

Spilles af **Maria Lucia Heiberg Rosenberg** [Karakteren blev i tv-serien spillet af Sidse Babett Knudsen]

MICHAEL LAUGESSEN, *formand for Arbejderpartiet & siden chefredaktør på Ekspres*

Spilles af **Kasper Leisner** [Karakteren blev i tv-serien spillet af Peter Mygind]

TROELS HÖXENHAVEN (HÖX), *næstformand & senere formand for Arbejderpartiet*

Spilles af **Kim Hammelsvang** [Karakteren blev i tv-serien spillet af Lars Brygmann]

LARS HESSELBOE, *statsminister & formand for De Liberale*

Spilles af **Tom Jensen** [Karakteren blev i tv-serien spillet af Søren Spanning]

KASPER JUUL, *Birgitte Nyborgs spindoktor*

Spilles af **Joachim Kubel** [Karakteren blev i tv-serien spillet af Pilou Asbæk]

PHILLIP CHRISTENSEN, *Birgitte Nyborgs mand*

Spilles af **Nicolai Jandorf** [Karakteren blev i tv-serien spillet af Mikael Birkkjær]

SANNE, *Birgitte Nyborgs ministersekretær*

Spilles af **Silke Biranell** [Karakteren blev i tv-serien spillet af Iben Dorner]

PERNILLE, *Statsministeriets departementschef*

Spilles af **Sara Gadborg** [Karakteren Niels Erik Lund blev i tv-serien spillet af Morten Kirkskov]

LISBET KOFOED, *Laura Christensens psykiater*

Spilles af **Sara Gadborg** [Karakteren blev i tv-serien spillet af Stina Ekblad]

LAURA CHRISTENSEN, *Birgitte Nyborgs datter*

Spilles af **Kirstine Rosenkilde** [Karakteren blev i tv-serien spillet af Freja Riemann]

KIM, *Birgitte Nyborgs ministerchauffør*

Spilles af **Markus Planck** [Karakteren blev i tv-serien spillet af Adam Brix Schächter]

KATRINE FØNSMARK, *politisk journalist ved TV1 & siden Ekspres*

Spilles af **Mathilde Korsholm** [Karakteren blev i tv-serien spillet af Birgitte Hjort Sørensen]

HANDLINGEN KORT FORTALT

Ved et folketingsvalg taber de to gamle partier, De Liberale og Arbejderpartiet, magten, og Birgitte Nyborg vinder overraskende på sin ærlighed.

Hun bliver statsminister og danner regering med Arbejderpartiet. Men det er svært for Birgitte Nyborg at balancere magten, menneskeligheden og idealerne. Konflikterne hober sig op. Hun modarbejdes af politiske modstandere fra de to gamle partier. Det krævende arbejdspress smitter voldsomt af på hjemmefronten.

FØR TEATERTUREN

AT VÆRE PUBLIKUM

Når lyset blændes op, alle spillerne kommer på scenen og Katrine Fønsmark byder velkommen til den afsluttende tv-debat fra Christiansborgstudiet, og alle spillerne efter de fire – fem indledende replikker synger ledemotivet om Borgen, ja så befinder vi os som publikum allerede midt i fiktionens politiske arena.

Alle teatrets virkemidler tages i brug ... og det er LIVE.

Alle teaterforestillinger er baseret på, at den særlige relation mellem skuespillerne på scenen og publikum i salen, skal blive levende. At vi som publikum spændt og intenst skal følge med i scenefortællingen. Opleve med hoved og krop karakterernes op og nedture.

Hvordan udvikler historien om Birgitte Nyborgs statsministertid sig mon? Hvem eller hvad vinder kampen?

Vi skal engageres, leve med og gerne blive klogere. Det hedder med et teaterord *dramaturgi*.

MARTIN LYNGBØ, MANUSKRIPTFORFATTER OG INSTRUKTØR

Martin Lyngbo er uddannet teaterinstruktør og dramatiker fra Statens Teaterskole i København i 2003. Han har været direktør for Mungo Park Teatret fra 2005 – 2017. Han modtog en Reumert i 2021 for operaen 'Intet', for årets bedste opera. Martin Lyngbo arbejdede sammen med Adam Price inden han selv begyndte på skriveprocessen.

Et interview:

På Facebook har du skrevet, at Borgen er en survivalguide for mennesker, der vil bevare menneskeligheden i magtens centrum. Vil du uddybe det?

ML: Når jeg arbejder med dramatik, er der altid et element af alkymi i det. Eller en sandhedsjagt. Det er lige meget, om det er nyt stof eller en klassiker. Det er det samme hver gang. Jeg har altid oplevelsen af, at jeg er en slags arkæolog, der prøver at finde ud af, hvad fanden det egentlig er, jeg laver, mens jeg laver det.

Jeg graver hen mod en kerne, og så opdager jeg, at der er mere bag kernen. Det er det, der hedder en præmis på dramaturgisprog. At jeg finder noget, der er meningen. Det er oftest en sætning, som ligesom kondenserer historien. Med Borgen har jeg haft 3-4 af den slags sætninger, hvor jeg troede, at *her* var den.

Sætningen, du nævner, er min foreløbige sætning, det er dér jeg er nu (en uge inde i prøveprocessen).

Når man lige nu kigger på andre lande end Danmark, så rummer magtens rum en masse dimensioner, man er nødt til at aflægge sig på vej derind: "Velkommen til magtens rum, du lægger lige din menneskelighed i døren."

Er betingelser for at bevare menneskeligheden i magten dårligere i dag?

ML: Måske nogen steder. Det er forskelligt til forskellige tider, masser af Shakespeares dramaer og græske tragedier handler også om det. Det er ikke nye temaer, hvilket Adam Price hele tiden har været eksplicit omkring. At der er et element af, at han står på græsk tragik i arbejdet med Borgen.

Birgitte Nyborg er eksponent for menneskeligheden og det nye i politik?

ML: Man laver en slags eksperiment som dramatiker. Man finder et menneske, der er meget tydelig med sårbarhed, tvivl og store drømme og alt mulig, som vi mennesker har. Så prøver man at hælde hende ind i en ekstraordinær situation, hvor hun lige pludselig bliver katapultet ind i magtens centrum.

Man bygger en plausibel politisk situation. Så sker det! Et af de mest ikoniske billeder i TV-serien, hvor Birgitte Nyborg står rygvendt, kigger ud ad vinduet fra statsministerkontoret og tænker:

Wow! Hvad gør jeg nu? Det er vores start.

Det får en hel masse konsekvenser for hendes privatliv og for, hvordan hun agerer i magtens rum. Hun oplever, at hun bliver mast. Hun oplever, at hun mister sin menneskelighed, sin mand, sin datter. Hun bliver skrækket for alting, hun mister sig selv og troen på alt det, hun har troet på. Til sidst genfinder hun noget af det.

Birgitte Nyborg tager en afgørende beslutning?

ML: Præcis. Det er også derfor, jeg havde en masse dialog med Adam Price om, hvor man skulle lægge det dramaturgiske snit i den nye musical, fordi det kunne man have lagt mange steder: Man kunne for eksempel have lavet ét enkelt afsnit, eller en parallelhistorie....

Det var Adam Prices overbevisning, at det ville være godt at lave sæson

1 og 2, fordi det er en afrundet historie. En historie om hvordan Birgitte Nyborg falder og så rejser sig igen.

Hvordan starter du arbejdet med at omforme tv-serien til en teaterforestilling?

ML: Når jeg går i gang, sidder jeg med alle manuskripterne og tyve timers dramatik på video. Der er utrolig mange scener. TV-serien lever af meget korte scener og mange parallellforløb. Der er mange karakterer at holde styr på. De væver sig ind og ud af hinanden på meget komplekse måder. Det er der jeg starter. Det er udfordringen.

For hvordan strammer man sammen, så det bliver til en teaterforestilling?

Jeg har to målgrupper i mit publikum: Dem der som elsker Borgen og kan den udenad og som sidder og venter på karakterer de elsker. Det andet publikum er dem, der ikke kender Borgen. Jeg skal have fat i begge målgrupper. Det er ikke noget nyt, det er altid det samme, når man laver teater. Mange kender historien om Romeo og Julie, der er også nogen der ikke gør. Man skal have fat i begge grupper.

Hvordan strammer du så historien op?

ML: Det første er, at jeg skal finde ud af, hvad der er de vigtigste plotlinjer. Her vælger jeg, i modsætning til TV-serien, at jeg kun har brug for én hovedkarakter. Det er Birgitte Nyborg. De to andre hovedkarakterer, Kasper Juul og Birgitte Fønsmark, er stadigvæk med, men de bliver mindre. Så i stedet for at lave en multiplothistorie, så bliver det en etplotshistorie koncentreret om Birgittes.

Du giver også modstanderen en større rolle?

ML: Antagonisten bliver Laugesen, som også er Birgitte Nyborgs antagonist i TV-serien. Men det store opgør med ham, det skal i musicalen flyttes ned til slutningen. Sådan er reglerne.

Når man har et plot, så skal opgøret mellem antagonisten og protagonisten ligge i slutningen. Så jeg ommøblerer nogle begivenheder.

Jeg koncentrerer mig vældigt om de lange linjer. Mit fokus ligger særligt i starten og i slutningen af hver TV-sæson.

Jeg har en hovedkarakter og hendes modstander. Hendes kærlighedsliv, hendes familieliv og hvordan de står i forhold til hendes politiske liv.

Det politiske i hendes hverdag, det kalder man dramaturgisk set A-plottet.

Der koncentrerer jeg mig om de sager, som hun bruger meget tid på, det vil sige hendes reformprogram. Men alle de kortere projekter hun har i TV-serien, dem tager jeg ned eller væk.

Der skal renses ud?

ML: Ja på samme måde med karaktererne. For eksempel blev det for meget med 3 mandlige fortrolige, hendes mand Philip, Kasper Juul og Bent Sejrø. Den sidste karakter skærer jeg helt væk og fordeler noget af hans funktion på Kasper Juul og Philip.

Det handler om at begrænse antallet af arenaer. Baglandets arena, der er utrolig vigtig for en politiker, det tager jeg helt væk. Mediernes dagsorden tager jeg ned, men ikke helt ud. Der er en masse karakterer for eksempel fra redaktionerne, der er væk. Vigtigste arena er på Borgen og hjemme hos Birgitte Nyborg.

Så opgaven er, i modsætning til de teaterforestillinger, der har 45 sceneskift, at jeg gerne vil gøre mit liv lidt nemmere som instruktør. Derfor har jeg skåret ned til 15 scener. Et par af dem er montagescener, hvor man hopper hurtigt igennem, men det er alligevel en sammenhængende scene.

Udover øvelsen at begrænse antallet af scener, så respekterer jeg musicalens regler, hvor grundformen hedder: Dramatisk scene fører hen til en sang. Så et sceneskift.

Hvordan bruger I sangene? Som jeg kan se det, er der to typer af sange karaktersangene og så korsange, lidt som i det græske teater eller hos Brecht, der kommenterer på handlingen. Er det rigtigt?

ML: De to er der. Men der er også dialogscenesange, som er en sang, som egentlig er dialog. De er skrevet til enten rappet tekst eller sunget tekst, og særlig den sidste er sjov at arbejde med. Det er ikke så tit, at dialogscenesange er politiske.

Jeg har haft meget glæde ved at skrive en tv-debat, som bliver rappet, eller et opgør, som bliver sunget. Det var noget af det første som Adam Price sagde, da han så manus i en meget tidlig version: "Spændende, det glæder jeg mig virkelig til." Det er lidt ekstraordinært.

Kan du fortælle om iscenesættelsen? Det er jo stadig en kompleks historie med mange skift i tid og sted. Hvordan fungerer scenografien som vigtig medfortæller her?

ML: Scenografien er i udgangspunktet som Borgen ser ud indeni: Mørkt træ, grønt stof. Så har Benjamin la Cour (scenograf) tilføjet nogle videoskærme med mange muligheder. De kan enten få et videobillede ud, der bare er mørkt træ, så videoskærmen går i et med den øvrige scenografi, eller de kan få noget videomateriale op på et vindue. Eller de kan blive til et TV med noget, som et kamera optager, eller bare noget som en karakter forestiller sig. Vi kan også gå psykologisk ind i videoskærmen.

Så der bliver ligesom to lag i scenografien. Derfra kan vi så transporteres alle de steder hen, vi er nødt til at kunne blive transporteret til, både locationsmæssigt men også psykologisk, altså ind i hovedet på karakterer.

Er der specielle greb, der skal til for at omforme TV-dramatik til musicalens dramaturgi?

ML: Der er en masse ting, som tv-dramatikken kan, som vi ikke kan. På TV har de en masse muligheder for at klippe, de har tyve timer til deres rådighed og jeg har to.

Men vi kan nogen ting, som de ikke kan. Vi kan tage publikum meget hurtigt med ind og ud af karakterers oplevelser. Det kan musikken hjælpe os med. Publikum sidder der og kan med deres fysiske øjne se et totalbillede, men med deres empatiske blik har de mulighed for ved hjælp af musikken at blive taget med mange steder hen rigtig hurtigt. Det er sjovt at arbejde med.

Sidste spørgsmål. Har I gjort noget for at opdatere mediebilledet i forestillingen? TV-serien foregår i 2009 -11, der er jo sket voldsomt meget siden da?

ML: Det har næsten været den største udfordring, men jeg tror nok den er ved at være løst. Det første spørgsmål er: Skulle man enten lave en forestilling, der viser tiden i 2009 og gøre meget ud

af det tidsaktuelle: som at der er et nyt sociale medie, der hedder Facebook og Afghanistan krigen? At det er én bestemt tid, placere den i 2009? Det var den ene handlemulighed. Den anden handlemulighed var at sige: Nej vi flytter den til nutiden og bruger mange flere sociale medier. " Når det er krig, så er det nu Ukrainekrigen eller Gaza, og så også i ændre medie billedet, så det er meget mindre traditionelle medier og meget mere sociale medier. Det var også en handlemulighed."

Jeg har faktisk valgt at gøre halvt af hver. For gør man det første, bliver det nemt lidt fortidskitsch og tøjet skal ligne tidens mode ved at føre den tilbage. Det kunne have været sjovt, især hvis TV-serien var 10 eller 15 år ældre.

Den anden handlemulighed, hvis vi virkelig fører det op til nutiden, så er der nogle ting, man skulle have gjort *helt* anderledes. For eksempel omkring forholdet mellem køn, omkring forholdet mellem sociale medier og de traditionelle medier, omkring Donald Trump i Det Hvide hus og Ruslands indvirkning på geopolitikken.

Så derfor har jeg valgt at sige, at historien i sin essens ikke er afhængig af hverken at foregå i 2009 eller i dag. Jeg lægger mig et sted, hvor man faktisk lidt selv kan vælge. 2009 eller i dag. Vi taler ikke om hvilken krig det er. Men vi taler meget om krig. Man kan faktisk læse, at det enten er Afghanistan eller Ukraine.

Jeg brugte tid på at afprøve den tanke, om det var muligt. Det synes jeg faktisk det er. Det er dét der tjener materialet bedst. Ukraine ligger også tættere på os end Afghanistan gjorde. Det tema er trukket lidt frem.

Men det er stadig de samme hovedelementer, der driver plottet.

MUSICALGENREN

I bogen *"Scenekunst Her og Nu"* beskrives musicalen sådan:

"Musicalen er en forestilling, der involverer sang og dans som centrale virkemidler til at fortælle en medrivende historie. Den bærende konflikt i musicalen er enkel og let aflæselig... Tematikken drejer sig næsten altid om hovedpersonens forsøg på at bryde ud af en fastlåst position"...

"Sangene i en musical kan have forskellige funktioner. Nogle sange medvirker til at bringe handlingen videre, andre skaber tempo eller sætter en særlig stemning, men de allerfleste uddyber og nuancerer figurernes identitet og sindstilstand, hvor vi bliver lukket ind i karakterens inderste følelseskerne." (S. H. & N. s. 186)

REMEDIERING FRA TV-SERIE TIL MUSICAL

Begrebet 'remediering' dækker over at en fortælling kreativt overføres fra et medie til et andet: fra roman til film, eller fra film/ Tv-serie til musical.

Når Tv-serien i tre sæsoner skal omformes til en musical i to akter, skal fortællingen tilpasses og koncentrerer omkring en dramatisk hovedkonflikt. Og der skal skrives ny musik og sange.

TV-seriens dramaturgi er ofte karakteristisk ved, at et afsnit ses gennem en karakter. Den idé har Martin Lyngbo taget med over i musicalen, så hver scene ses gennem en karakters blik.

TEATERFORESTILLINGS ELEMENTER: RUM, FIGUR, FORLØB

Rummet etableres i en teaterforestilling ved hjælp af scenografien, lyset, lyden. I mange moderne forestillinger bruger man projektioner eller skærme. Benjamin la Cour, scenografen, har skabt en grundscene, der er inspireret af folketingssalen: de mørke træpaneler med indbyggede led-skærme, et grønt gardin, og tre bevægelige vægge.

Figur: En skuespiller kan i samarbejde med instruktøren fremstille sin figur på to grundlæggende forskellige måder: Enten en *type* eller en *karakter*.

Typen skal kunne genkendes hurtigt af publikum, de repræsenterer en særlig funktion og

gennemgår ikke nogen udvikling. Et eksempel kunne være make-upartisten Tanja.

En karakter er en psykologisk kompleks figur, der udvikler sig gennem forestillingen og viser mange sider af sig selv. Skuespilleren forsøger at vise sin figur så nuanceret som muligt.

Forløb: Mange blandt publikum kender historien om Birgitte Nyborgs politiske kamp og ved, hvordan den ender. Men når vi går ind og ser teaterforestillingen, så er vi som publikum alligevel spændte på udviklingen og udfaldet. I *'Borgen en musical'* fortælles historien ud fra den *lineære dramaturgi* med en begyndelse, en midte og en afslutning.

I kan i *Scenekunst Her og Nu* se en model for den lineære dramaturgi s. 40.

I *'Borgen en musical'* er der også i nogle scener elementer af den såkaldte *montagedramaturgi*, hvor der springes mellem selvstændige scener, som ikke er indbyrdes forbundne.

3 MODULPLANER: INDGANG – FORESTILLING – UDGANG

INDGANG FORVENTNINGER: TEATER / TV-SERIE

- Hvad forventer du dig, når du skal se en teaterforestilling baseret på en TV-serie? Skriv fem punkter ned – del med sidemand. Diskuter dem samlet på holdet.
- Læs interviewet med Martin Lyngbo. Brug oversigten over de medvirkende og diskuter to og to hvilke problemer og konflikter forestillingen rummer.
- Saml op i fællesskab i temaer og konfliktakser – fordel dem blandt jer som observationsopgaver.

UNDER FORESTILLINGEN, OBSERVATIONSOPGAVER

- Temaer og konfliktakser – fordel dem blandt jer som observationspunkter. Sker der et skift i anden akt?
- Fordel nogle af hovedkaraktererne blandt jer. Læg mærke til hvordan skuespilleren udtrykker sig (stemme, kropssprog, fysiske handlinger)
- Dramaturgi: Brug modellen om den lineære dramaturgi og vær opmærksom på hvordan konfliktopbygningen udvikler sig. (Eksposition – Desis – Peripeti- Lysis – Anagnorisis – Sluting)
- Konfliktopbygning. Læg især mærke til Michael Laugesens rolle i konflikten.
- Læg mærke til sangene - hvilke funktioner har de? Er der flere forskellige typer/funktioner?
- Læg mærke til musikken, hvordan skifter det musikalske udtryk?
- Hvordan bruges scenografien ved skift af locations? I kan bruge skemaet herunder som model til at notere i.
-

FOLKETINGSSAL	LED-SKÆRME	BEVÆGELIGE VÆGGE	LYS/ LYD

EFTER FORESTILLINGEN

- Deling af oplevelse: Skriv ned hver især hvilket øjeblik i forestillingen du husker som det stærkeste øjeblik og forklar hvorfor.
- Del med sin sidemakker.
- Vælg herefter tre hovedkarakterer og beskriv deres relationer, deres interaktion, hvad de står for og den udvikling de gennemgår.
Hvert par formulerer et indlæg til den fælles runde på holdet ud fra jeres samtale om stærkeste øjeblik og en karakter.
- Del jeres andre observationsopgaver. Forbered jeres bidrag, max 4 minutter til hver gruppes præsentation.
- Anmeldelser: Vælg et medie: skriftligt, digitalt, podcast eller socialt medie. Skriv/udform en anmeldelse af forestillingen, hvor du argumenterer for din vurdering af forestillingen.

SAMFUNDSFAG

Forestillingen giver rigtig mange muligheder for at supplere undervisningen i samfundsfag med indfaldsvinkler indenfor **DEMOKRATI, POLITIK OG MEDIER**.

POLITIK OG DEMOKRATI

REFLEKSIONSOPGAVE

- Hvordan skildres kampen internt i partierne om den politiske magt og mellem de tre store partier: Arbejderpartiet, De Liberale og Moderaterne i forestillingen? Hvilke ideologier repræsenterer de? Får vi et billede af de tre partiers forestilling om det gode samfund?

MAGTENS CENTRUM

- Find eksempler på det billede forestillingen giver af de politiske beslutningsprocesser i Folketinget omkring finansloven? Hvad er Laugesens holdning til de demokratiske beslutningsprocesser efter hans fald? Hvad står han for som Chefredaktør på Express?

KVINDER I POLITIK

- Er kvinder stadig underlagt fordomme og stereotyper, kønsbias, når deres politiske arbejde fremstilles i medierne? Hvad siger forestillingen? Viser forestillingen f.eks. at kvinder oftere kun omtales ved fornavn, udseende og familieforhold? Læs evt. artiklen Kvinder i politik: https://nyheder.ku.dk/alle_nyheder/2022/10/kvinder-i-politik-er-ringere-stillet-paa-grund-fordomme-og-stereotyper-paa-nettet/

OFFENTLIGHED / DET PRIVATE

- Hvordan skildres Birgitte Nyborgs udfordringer med at få det private liv, ægteskabet og børn, til at hænge sammen med hendes arbejde som statsminister. Giv eksempler. Brug også Höxenhaven som eksempel.

NYHEDFORMIDLING OG SPIN

MEDIEBILLEDE OG SPINDOKTORER

"En spindoktor arbejder med at gøre politiske forslag spiselige for vælgerne... Af fagfolk kaldes det strategisk kommunikation... Tidligere minister Bertel Haarder kalder det ulideligt og virkeligt skadeligt for demokratiet..." (Zetland)

I dag har regeringens 23 ministre i alt 35 særlige rådgivere.

- Hvordan fremstilles Kasper Juul, Birgitte Nyborgs spindoktor og hans rolle i forestillingen? Læs artiklen af Harald Brønd og Xenia Heiler i Zetland om hvem spindoktorer er og hvad deres rolle er. Sammenlign med forestillingens fremstilling. <https://www.zetland.dk/historie/soV9kYQZ-aeAEjndx-2f411>

MEDIEBILLEDET I 2010 OG 2025

- Hvilke forandringer i mediedækningen er der sket siden 2010 (de sociale medier, Tik-Tok, podcasts, nyhedsinfluencere, nye medieplatforme som alternativ til landsdækkende TV og aviser).
Læs Martin Lyngbos overvejelser om forestillingens tidsbillede.

DEN DEMOKRATISKE SAMTALE

Birgittes Nyborgs store dilemma i forestillingen er, hvordan hun kan bevare sin menneskelige troværdighed og sine idealer samtidig med at hun skal gennemføre og opnå politiske resultater.

- Start med hver især at reflektere over dette dilemma, skriv ned. Del dine tanker i en samtale med din sidemakker. Husk at lytte.
- Den demokratiske samtales idé er at blive klogere. Diskussionens mål er at vinde tilslutning til eget argument.

DRAMATIK

FØR FORESTILLINGEN

REALISERING AF SCENE

1. akt, scene 4 og 2. akt, scene 2 bearbejdes i grupper af 3

Scene 4 foregår i den private arena i familien, men hvor den politiske verden griber ind. Philip fortæller her børnene, at han har fået et nyt job.

- Lav en reading af scenen.
- Hvad er relationen mellem figurene?
- Lav et arrangement med fysiske handlinger til alle replikker. Overvej karakterens undertekster, hvad vil de opnå?

Akt 1, scene 4 - Hjemme hos Birgitte og Philip

*Philip, Magnus og Laura. Birgitte og Kasper ankommer lidt efter.
De er ved at sætte sig. Phillip ser seriøs ud.*

MAGNUS

Hvorfor er der småkager? Har vi gjort noget?

PHILLIP

Nej nej, det er en nyhed. En god nyhed. Mor skulle egentlig have været her, men hun kommer lidt senere. Jeg har fået et nyt job. Jeg skal være CEO for noget, der hedder Via Electronics.

LAURA

CEO det betyder chefen.

MAGNUS

Jeg troede, du bare er sådan en, der underviser.

PHILLIP

Dengang Laura var lille, var jeg chef for et firma. Så har jeg undervist folk, der skal blive chefer, og nu skal jeg være chef igen.

LAURA

Er du glad for det?

PHILLIP

Jeg er meget, meget glad for det job.

LAURA

Ej tillykke far.

MAGNUS

Tillykke!

PHILLIP

Kom her!

De krammer. Birgitte råber udefra.

BIRGITTE

Heeeej! Har du fortalt det?

PHILLIP

Ja.

LAURA

Det er sejt ikke?

Birgitte ind, fulgt af Kasper.

BIRGITTE

Jo, vildt sejt.

PHILLIP

Hej Kasper.

KASPER

Hej Phillip.

BIRGITTE

Øh unger, vil I ikke lige gå ovenpå? Det er fordi, far og jeg skal tale om noget.

Laura og Magnus løber ud.

PHILLIP

Hvad så?

BIRGITTE

Præsentationen af din udnævnelse. Kan du nå at bremse det?

PHILLIP

Jeg tror, at nyheden lige er kørt, det er også derfor, at jeg fortalte det til ungerne. Det var det, vi aftalte. (*Birgitte ser på Kasper.*) Hvad sker der?

BIRGITTE

Det viser sig, at Via Electronics producerer en komponent til de nye jagerfly.

Kasper rækker Phillip nogle papirer.

Scene 2 foregår i den mediemæssige (og politiske) arena, og er oplæg til skærpelsen af konflikten mellem Laugesen og Birgitte Nyborg. Katrine Fønsmark har netop sagt op på TV1 på grund af konflikten med sin kæreste Kasper Juul, der er spindoktor for Birgitte Nyborg. Hun er nu til ansættelsessamtale hos Laugesen, chefredaktøren på Ekspres. Ansættelsessamtalen foregår midt i et åbent kontorlandskab hvor 3-4 ansatte på redaktionen følger med.

- Lav en reading af scenen. - Der er i scenen kun de helt nødvendige regibemærkninger.
- I skal nu finde ud af, hvad relationen er mellem Laugesen og Katrine. Dernæst lave fysiske handlinger til alle replikker. Overvej hvad underteksten er for dem begge. Hvad vil de hver især opnå?
- Lav så et arrangement, hvor Laugesen også spiller på de øvrige 3's tilstedeværende – blikretning, berøring etc.
- Scenen fortsætter i Laugesens sang, hvor de øvrige synger med lidt efter lidt. Rap sangen – eventuelt i et kor. Lav evt. koreografi til den. Undersøg hvilken funktion sangen har for fortællingen til publikum.
- Under prøverne sker der ofte små ændringer i manus, f.eks. blev der indført '*en ung mand*,' i Laugesens replik om '*Ville du have noget imod at have en praktikant med?*' Hvorfor mon det?

Akt 2, scene 2

Katrine Fønsmark er nu til ansættelsessamtale hos Laugesen, chefredaktøren på Ekspres. Ansættelsessamtalen foregår midt i et åbent kontorlandskab hvor 3-4 ansatte på redaktionen følger med.

Scene 2 – Ekspres, redaktionen

MICHAEL

Dit CV er flot.

KATRINE

Tak.

LAUGESEN

Har du ikke også lidt adgang til Birgitte Nyborg gennem din kæreste?

KATRINE

Nej, ikke længere.

LAUGESEN

Der er regeringsseminar her i weekenden. Hvis vi to bliver enige, ville du så kunne dække det for os?

KATRINE

Øh ja, altså det tror jeg godt.

LAUGESEN

Ville du have noget mod at have en praktikant med?

KATRINE

Nej, det er fint.

LAUGESSEN

Hvordan ser du den aktuelle situation?

KATRINE

Altså politisk?

LAUGESSEN

Jeg taler ikke om kageopskrifter vel?

Når Birgitte og Troels bliver nævnt, ser vi dem i en spot.

KATRINE

Birgitte Nyborg (*spot på Birgitte*) – hendes reformprogram er klappet af med Bjørn Marrot. Men efter skandalerne i forsvarsministeriet er han gået helt ud af politik –

MICHAEL

Det er han nemlig.

KATRINE

Spørgsmålet er, hvordan Troels Höxenhaven (*spot på Troels*) som ny formand vil stille sig. Han er på de værdipolitiske spørgsmål parat til at rykke sit parti ret langt mod højre, og det har givet bonus i meningsmålingerne. Det har så skabt spændinger internt i regeringen. (*Birgitte og Troels ser mod hinanden*). Samtidig radikaliseres angrebene fra begge fløje. Og Danmark er under pres fra vores alliancepartnere, hvilket kun gør det endnu mere nødvendigt for Birgitte Nyborg at skabe klarhed over regeringens retning og politik.

MICHAEL

Undskyld, hvad sagde du?

KATRINE

Skal jeg sige det igen?

MICHAEL

Nej for helvede, det er sikkert rigtigt alt sammen, men det er jo megakedeligt. Vil du høre, hvordan vi ser på det?

KATRINE

Ja tak.

Sang: De vil altid prøv' at snyd' os

LAUGESSEN

NÅR POLITIKERE SIGER, DE VIL LAVE "REFORMER,"
ER DET ALTID FORDI, DE VIL SCORE NOGET SELV.
DET' SIKKERT HENDES BØRN, HUN VIL GØR' DET FOR, TRO MIG:
HUN GØR DET NOK IKKE FOR DANSKERNE VEL?

HER PÅ REDAKTIONEN, ER VI DE BEDSTE SOLDATER
I EN KRIG, DER ER SÅ GAMMEL, SOM MENNESKEHEDEN
DET ER FOLKET MOD ELITEN – OG VI STÅR ALTID BAG DIG
HVIS DU KÆMPER MOD TOPPEN, OG KOMMER FRA NEDEN.

:I DE VIL ALTID PRØV' AT SNYDE OS I:

VI SLÅR DEM HJEM, VI SKAL ALDRIG (ALDRIG) GLEM': (HVEM?)

DET ER KRIG'N MOD DE FIN'VI ER SMARTERE END DEM.

:I DE VIL ALTID PRØV' AT SNYDE OS I:

NÅR POLITIKERE TALER OM "SAMARBEJDE,"

ER DET ALTID FORDI, DE VIL MASE NOGEN VÆK.

FOR HÖXENHAVEN ER REGERINGEN EN FEJDE,

FOR' AT BLI' STATSMINISTER, HANS FAR BLEV DET IK'

HVIS DU STARTER HOS OS, BLI'R DU ANSAT SOM SKYTTE

DU SKAL UD OG SKABE KAOS, DU SKAL LAVE NOGET RAV'

DET' FOLKET MOD ELITEN, OG ELITEN ER DIT BYTTE

DET' DEM DU KAN SE I DEN ANDEN SKYTTEGRAV

Kan du det?

KATRINE

Det kan jeg godt.

LAUGESSEN

:I DE VIL ALTID PRØV' AT SNYDE OS I:

VI SLÅR DEM HJEM, VI SKAL ALDRIG (ALDRIG) GLEM': (HVEM?)

DET ER KRIG'N MOD DE FIN'VI ER SMARTERE END DEM.

:I DE VIL ALTID PRØV' AT SNYDE OS I:

VI ER KUN OS, DE HAR MAGTENS APPARAT.

DE HAR HELE EMBEDSVÆRKET, OG ALTING STÅR KLART:

TUSINDVIS AF MENNESKER, MASSER AF RESSOURCER,

DE SKRIVER NOTATER, DRIKKER RØDVIN PÅ KURSER.

MEN VI HAR EN FORDEL, SELVOM DE ER DE MANGE:

VI VED, HVORDAN VI SKAL GØRE DEM BANGE.

KÆMPER ASYMMETRISK KRIG, OG VI GØR DET I TRODS,

DET ER OS, DER BESTEMMER, HVORDAN VI SKAL SLÅS!

DE VIL ALTID PRØV' AT SNYDE OS

DE VIL BARE ALTID PRØV' AT SNYD' OS

:I DE VIL ALTID PRØV' AT SNYDE OS I:

VI SLÅR DEM HJEM, VI SKAL ALDRIG (ALDRIG) GLEM': (HVEM?)

DET ER KRIG'N MOD DE FIN'VI ER SMARTERE END DEM.

DE VIL ALTID PRØV' AT SNYDE OS

ALTID UNDERBYDE OS

ANALYSERE OS OG TYDE OS

HVIS DU TROR, DU KAN STEM' DEM HJEM, ER DU FOR NEM

DE HAR MAGT OG FORAGT, MEN VI ER SMARTERE END DEM.

:I DE VIL ALTID PRØV' AT SNYDE OS I:

UNDER FORESTILLINGEN

OBSERVATIONSOPGAVER

- Fordel fokuspunkter mellem jer:
De vigtigste figurer, deres projekt, udvikling, udtryk i spillet, aktioner og reaktioner, spillestil.
Forløbet: forestillingens dramaturgi – læs her Martin Lyngbo-interviewet.
Rummet: scenografien.

EFTER FORESTILLINGEN

DRAMATURGISK FORESTILLINGSANALYSE

- I grupper på 3: Med en snor (ca. 2 m) laver I en model over den dramatiske udvikling og bruger de aristoteliske begreber til at markere de vigtige punkter. Forklar jeres model til en anden gruppe.

FORESTILLINGSANALYSEN

Borgen en musical er en tværfæstetisk forestilling, med dramatisk dialog, musik, sang og dans, hvor der både tales til sanser, følelser og intellekt.

- Lav en analyse på 4 niveauer:
Oplevelsesniveauet
Det faktuelle niveau (forestillingens materiale)
Det analyserende niveau (rum, figur, forløb)
Det tolkende niveau, den overordnede tematik og udsagn set i forhold til den aktuelle kontekst.

(Læs mere om de 4 niveauer i *Scenekunst Her og Nu* side 176 – 177.)

SCENOGRAFIBEARBEJDNING

Scenografien har i dag en meget stor betydning i den moderne teaterforestilling som medfortæller af handlingen. Beskriv og karakteriser den. Undersøg på nettet de forestillinger som Benjamin la Cour tidligere har lavet scenografi til. Find et par gode eksempler og præsenter dem for dit hold.

DANSK

DRAMAET SOM FORTÆLLING

Dramaet er den tredje fiktive hovedgenre. Ordet drama stammer fra græsk og betyder handling.

- Undersøg gennem en **Tematisk analyse** hvordan fortællingen udfolder sig på scenen. Lav en brainstorm på de forestillingens forskellige temaer. Tag udgangspunkt i modsætningen: Menneskelighed overfor kynisme. Sammenfat hvilke overordnede tematikker der udfoldes, og hvordan de forholder sig til den aktuelle politiske og samfundsmæssige kontekst. Hvad er forestillingens udsagn, hvad vil den sige?

KARAKTERANALYSER

DEN VARME STOL

- I mindre grupper på holdet skal I lave interviews med forskellige karakterer i forestillingen (Birgitte Nyborg, Katrine Fønsmark, Laura - datteren, Philip hendes mand, Laugesen og Kasper Juul). Spørg efter et par indledende runder ind til deres relationer til de andre hovedkarakterer, deres overvejelser over egne handlinger og deres reaktioner på det der sker. Prøv at nå ind til de sårbare punkter. Den interviewede svarer hele tiden i jegform.

Eks: *Hvordan oplever du det Laura at din mor er blevet statsminister?*

Laura: *Jeg synes det er sejt, men*

UNDERTEKST

Karakteristisk for noget dramatik er, at dialogen, replikkerne, har masser af undertekst. Det vil sige undertekst er alt det, der ikke siges direkte.

- Brug scene 2 Akt 2 til at analysere, hvad det egentlig er de to karakterer vil kommunikere, men som ikke siges direkte. Hvad vil de hver især opnå?

Akt 2, scene 2

Katrine Fønsmark er nu til ansættelsessamtale hos Laugesen, chefredaktøren på Ekspres. Ansættelsessamtalen foregår midt i et åbent kontorlandskab hvor 3-4 ansatte på redaktionen følger med.

Akt 2, Scene 2 – Ekspres, redaktionen

MICHAEL

Dit CV er flot.

KATRINE

Tak.

LAUGESEN

Har du ikke også lidt adgang til Birgitte Nyborg gennem din kæreste?

KATRINE

Nej, ikke længere.

LAUGESEN

Der er regeringsseminar her i weekenden. Hvis vi to bliver enige, ville du så kunne dække det for os?

KATRINE

Øh ja, altså det tror jeg godt.

LAUGESSEN

Ville du have noget mod at have en praktikant med?

KATRINE

Nej, det er fint.

LAUGESSEN

Hvordan ser du den aktuelle situation?

KATRINE

Altså politisk?

LAUGESSEN

Jeg taler ikke om kageopskrifter vel?

Når Birgitte og Troels bliver nævnt, ser vi dem i en spot.

NYHEDSFORMIDLING OG SPIN

MEDIEBILLEDE OG SPINDOKTORER

"En spindoktor arbejder med at gøre politiske forslag spiselige for vælgerne. Af fagfolk kaldes det strategisk kommunikation. Tidligere minister Bertel Haarder kalder det "ulideligt og virkeligt skadeligt for demokratiet..." (Zetland)

I dag har regeringens 23 ministre med i alt 35 særlige rådgivere.

- Hvordan fremstilles Kasper, Birgitte Nyborgs spindoktor og hans rolle i forestillingen?
- Læs artiklen af Harald Brønd og Xenia Heiler i Zetland om hvem spindoktorer er, og hvad deres rolle er.

Sammenlign med forestillingens fremstilling.

<https://www.zetland.dk/historie/soV9kYQZ-aeAEjndx-2f411>

MEDIEBILLEDET I 2010 OG 2025

- Hvilke forandringer i mediedækningen er der sket siden 2010 (de sociale medier, Tik-Tok, podcasts, nyhedsinfluencere, nye medieplatforme som alternativ til landsdækkende TV og aviser).

SPROGLIG ANALYSE

KVINDER I POLITIK

- Er kvinder stadig underlagt fordomme og stereotyper, kønsbias, når deres politiske arbejde fremstilles i medierne?
Hvad siger forestillingen? Viser forestillingen f.eks. at kvinder oftere kun omtales ved fornavn, udseende og familieforhold?

Læs evt. artiklen Kvinder i politik:

https://nyheder.ku.dk/alle_nyheder/2022/10/kvinder-i-politik-er-ringere-stillet-paa-grund-fordomme-og-stereotyper-paa-nettet/

DEN DEMOKRATISKE SAMTALE

Birgittes Nyborgs store dilemma i forestillingen er, hvordan hun kan bevare sin menneskelige troværdighed og sine idealer, samtidig med at hun skal gennemføre og opnå politiske resultater.

- Start med hver især at reflektere over dette dilemma, skriv ned.
- Del dine tanker i en samtale med din sidemakker. Husk at lytte.

Den demokratiske samtales idé er at blive klogere. Diskussionens mål er at vinde tilslutning til eget argument.

